

der redactie van prof. v. Veldhuizen aan en wel onder deze bewoordingen:

Onmisbaar echter acht ik het voor de beoefenaars van niet theologische wetenschappen, die belangstellen in de godgeleerdheid.

En nu denk ik op eens ook aan het instituut van den „Jeugd-Ouderling“. 'n Innovatie in onze Gereformeerde Kerken.

Indien het zoo onmisbaar is als men beweert, dan moet het komen, en op pooten gezet.

Dan mag het er niet mee gaan als met die andere nieuwigheid waaraan, naar ik mij nog goed herinner, ernstig werd gedacht in de dagen van de Deantie, het instituut van den „Commissie-voyager-Ouderling“, doch wat ze maar niet in orde hebben kunnen krijgen.

Wanneer ik de bedoeling die bij het instituut van den „Jeugd-Ouderling“ voorzit, goed begrijp, dan is voor de toekomstige functionarissen van deze instelling zeker wel een eerste vereischte, dat zij de jongeren onder ons van dienst kunnen zijn bij het oplossen van die moeilijke problemen, waarmee deze, naar ze zeggen zoo bang hebben te worstelen.

Problemen, ook al op Bijbelsch en Kerkelijk gebied.

De taak, waartoe de Jeugd-Ouderling zich straks geroepen ziet, is toch niet maar alleen een zaak van het hart, maar ook van het hoofd.

Welnu, bij dat pogen tot helpen zou dit Woordenboek, al is het ook geen specifiek Gereformeerd werk, toch wel eenigen dienst kunnen doen.

Ik acht het daarom dan ook lang niet ongewenscht, dat wie lust en kans heeft straks Jeugd-Ouderling te worden of het reeds is, het zich aanschafte en bestudeerde.

Mocht, wat het laatste betreft, een enkele broeder aan dit Bijbelsch-Kerkelijk Woordenboek aanvankelijk nog een harde kluit hebben, hij late zich niet verontmoedigen.

Ook hier geldt „al doende leert men“, „waar een wil is, is ook een weg“, en „onvermoeide arbeid komt alles te boven“.

Het „Gereformeerd Jongelingsblad“ geeft de instructie van zulk een jeugdouderling.

Laat ons ditmaal de instructie van een onzer Jeugd-Ouderlingen onder de aandacht onzer lezers brengen. Zij luidt als volgt:

De taak van den Jeugd-Ouderling is:

1e. Zoo geregeld mogelijk de vergaderingen der Jongelings-, Meisjes- en Knapenverenigingen bezoeken en deze verenigingen met raad en daad bijstaan;

2e. Afdwalende jongelieden bezoeken en vermanen, ook de ontrouwe leden der verenigingen, deze laatste zooveel mogelijk in samenwerking met de propaganda-commissies der verenigingen;

3e. Zooveel mogelijk kennis nemen van wat voor de rijpere jeugd wordt geschreven en gedaan;

4e. Eens in de 3 maanden en verder zoo vaak zulks noodig zal lijken, rapport van den arbeid en de bevindingen uithangen in de vergadering van den kerkeraad.

Een korte, zeer eenvoudige instructie!

Ons dunkt ze toch zeer geschikt.

Men kan later uitbreiding aan de instructie geven. Na en naar opgedane ervaring.

In Leeuwarden en verschillende andere Kerken is deze instructie in gebruik.

Het Darbisme.

Het is niet genoeg, dat de jeugdouderling van „zessen“ klaar is, hij moet op z'n minst van „zevenen“ klaar zijn. Hoe dat figuurlijk uitgelegd moet worden, laat ik liever aan getalennystici over. Maar in elk geval behoort de jeugdouderling ook goed thuis te zijn in wat de secten leeren. Onder die secten staan de Darbisten misschien wel het dichtst bij ons. Ds. Knap schrijft in „Oude Paden“ heel bevattelijk over hen:

Een onzer lezers verzocht ons eens een opstel te schrijven over de Darbisten, met wie hij nog al eens in aanraking komt, en die natuurlijk propaganda voor hun inzichten trachten te maken, zooals ieder doet, die meent door de waarheid gegrepen te zijn.

Terecht merkt de inzender op, dat de aanhangers liever niet Darbisten genoemd worden, een eigenaardigheid, die wij slechts kunnen billijken. Gelijk bekend is noemen de Lutherseken zich naar Luther, terwijl de Gereformeerden er steeds bezwaar tegen hadden zich naar Calvin te noemen, omdat men in de religie geen aanhanger van een mensch, doch van Christus moet zijn. Indien de naam Calvinisten later toch in zwang gekomen is, dan is dit minder geschied om er een religieuze zinswijze mede aan te geven, dan wel om er mede aan te duiden de geheele levensbeschouwing, zoo in staat, maatschappij en wetenschap, als in het kerkelijke en geestelijke leven, die de groote hervormer uit Gods Woord heeft afgeleid. En aangezien er nu Lutherseken, Roomschen en nog vele andere typen van Christenen zijn, kiezen wij liefst den naam van Gereformeerde Christenen, al voelen wij ons verwant aan Calvin, en zelfs issus de Calvin, d.w.z. uit hem gesproten.

De Darbisten denken er juist zoo over.

Zij spreken elkaar als broeders, of ook wel als Christenen aan. De geschiedenis spreekt van hen als de Plymouthbroeders. De beweging ontstond wel in Ierland, maar sloeg al spoedig naar Engeland over en vond een centrum in Plymouth, waar zij zich alras aansloot bij Darby die er leiding aan gaf.

Deze Darby leefde in de 19e eeuw en stierf in 1882, zoodat wij hier te doen hebben met een geestelijke strooming, die nog betrekkelijk jong is. Darby was een jonge man van aanzienlijken huize, die naar den wensch van zijn vader in de rech-

ten studeerde en korten tijd advocaat geweest is. De crisis in zijn leven was zijn bekeering. Van dit onvergetelijke oogenblik af aan gevoelde hij een onweerstaanbare roeping om in den dienst des Heeren te treden. Zijn vader verzette er zich echter niet hand en tand tegen, doch dit verzet stuitte af op de onwrikbare overtuiging van den jeugdigen rechtsgeleerde, die zijn weg in een andere richting leidde dan die hij duaver gevolgd had. 't Baatte niet, dat zijn vader hem ontferde. Zulke maatregelen zijn macht of dwangmiddelen, waarmede op den duur niets te bereiken valt. De macht van de vuist, de macht van het geld, de macht der omstandigheden, of welke uitwendige machten er meer mogen zijn, moeten het ten slotte altoos afleggen tegen de geestelijke macht eener diepgewortelde overtuiging: 't is de strijd tusschen den zwaar-gewapenden Goliath en den teederen David, — de geest wint het op den duur van de stof, men kan geen gedachte, zelfs niet de allerzwaarste op den duur ten onder houden door de brutale machtsmiddelen. Alva met zijn inquisitie en bloedplakkaten is er het doorslaand bewijs van.

Natuurlijk was er geld noodig om in de theologie te gaan studeeren. Het geld kwam er. Darby vond een oom, die met zijn streven sympathiseerde en bereid was hem financieel te steunen. Na afgelegde examens trad hij als geestelijke op in de Anglicaansche kerk. Voor een vrijen geest als de zijne kon in deze omgeving een conflict moeilijk uitblijven. De Anglicaansche kerk gelijkt wat de inrichting en eeredienst aangaat heel veel op de Roomsche-Katholieke Kerk. Ten aanzien van de belijdenis is zij gereformeerd.

Dat „Gereformeerd“ mag men natuurlijk niet te letterlijk opvatten, als zou in die kerk de Gereformeerde belijdenis ook zuiver worden gehandhaafd. Darby echter kon het er niet uithouden. Evenwel ging hij in zijn verzet tegen den Anglicaanschen kerkvorm veel te ver. Hij verwierp niet alleen dien, maar elken kerkvorm. Met het badwater wierp hij ook het kind weg.

Voor Darby was er slechts één uitweg: niet het herstel der kerk, maar het verlaten van een akker, waar zooveel onkruid midden tusschen de tarwe groeide. Hij besloot dus zich af te scheiden en vond steun bij de Plymouth-broeders, die evenmin als hij iets van de kerk wilden weten. 't Was hem dus niet om het stichten van een nieuwe en zuiverder kerk te doen, doch om een breken met alwat van verre op een kerkelijk instituut geleek. Naar zijn overtuiging hadden de kerken een dwaalspoor gevolgd: zij moesten feitelijk alle opgeruimd worden en plaats maken voor vrije gezelschappen.

Tot zoover de geschiedenis van de opkomst der Darbisten, gelijk zij naar Darby genoemd werden. In een slotartikel zullen wij nu nagaan welke hun voornaamste leeringen zijn, zooals zij samenhangen met het antikerkerlijke karakter van deze beweging, die van Engeland vooral in Zwitserland en in het Wuppertal overgebracht is.

Ook van dit slotartikel hoop ik hier nota te nemen.

De auto en ons kerkelijk leven.

Voor welke eigenaardige vragen de jeugdouderling zich zal hebben voor te bereiden, kan een blik in verschillende vragenbussen leeren. In de „Groninger Kerkbode“ behandelt Ds. Miedema de volgende kwestie:

Kan met het oog op de Zondagsheiliging het er mee door, dat men met een auto (huurauto) gaat om vacante kerken te bedienen?

Zoo luidt een vraag, die wij uit een breeden brief hebben geformuleerd. Ons heeft die vraag zeer betreemd. Als er nu ooit een ideaalvervoermiddel is voor het bedienen van vacante kerken dan is het de auto. Geen paard uit te spannen of te stallen. Geen dier behoeft zelfs vermoeid te worden. De auto rijdt op het kerkerf. Chauffeur en passagier gaan samen ter kerk. En of nu die auto gehuurd of in bruikleen afgestaan is doet niets aan de zaak zelf af. Mogelijkheid van belemmeringen onderweg zijn er zeker, maar die zijn ook niet uitgesloten zelfs bij vertrek op Zaterdag. Wel is waar is de auto een vervoermiddel, dat de ouden niet kenden, en in zoover modern. Maar gesteld in dienst van Gods Koninkrijk mag toch gebruik daarvan niet wereldgeleijkvormigheid genoemd worden. Tubal Kain heeft het eerst bewerking van ijzer toegepast. Noach heeft zeker ook voor de ark van die uitvinding geprofitteerd. Wat zouden de mannen in de dagen van de Afscheiding en Doleantie, toen ze soms ten koste van zeer groote inspanning drie ja vier maal des Zondags op verschillende plaatsen optraden, het veel gemakkelijker gehad hebben als zij per auto hadden kunnen gaan.

HEPP.

STEMMEN UIT ONZE KERKEN.

Hooggeachte Redacteur,

Indien U het mij vergunt, zou ik gaarne enkele opmerkingen maken in „De Reformatie“ over het zogenaamde „lange“ gebed in onze godsdienst-oefeningen.

Het wil mij voorkomen, dat in vele gevallen — ik spreek natuurlijk alleen voor zoover mijn ervaring reikt — zonder schade niet slechts, maar ook ter verhooging van stichting en wijding, dit gebed aanmerkelijk besnoeid zou kunnen worden.

Dikwijls schijnt de meening post gevat te hebben, dat het niet goed is wanneer het niet minstens een tiental minuten heeft geduurd.

Persoonlijk heb ik den indruk, dat een grotere wijding uitgaat van een korte, met diepen ootmoed uitgesproken, uit ernstige zielsbehoefte gewelde bede,

dan van het lange verhaal van woorden, dikwijls doorspekt van cliché-uitdrukkingen, als daar zijn: eeuwige oordeel en voordeel, nooit genoeg volprezen Naam, o. l. g.

Het bidden is dikwijls: een uiteenzetting voor den Heere van de eene of andere geloofswaarheid, een bekendmaking aan God van een Gereformeerd leerstuk; een onderdeel van een Catechismusprek uitgeproken voor den troon des Allerhoogsten. Is het te verwonderen, dat een gemeente, aan dergelijk bidden gewend, zich al bij voorbaat in de gemakkelijkste houding neezet en de kinderen, die mee ter kerk kwamen, snakken naar het verlossende „Amen“?

Het bidden is een teedere gemeenschaps-oefening met God en ook het publieke gebed mag niet in een preek onttaarden.

Met dank voor de plaatsing.

Uw dw. dn.

L. THUIS.

BOEKBESPREKING.

Mr. C. W. Wormser, „Het graf op den Soembing“.

J. H. Kok, Kampen, 1930.

Weer een roman en weer een uitgave van Kok. Maar het verschil met het boek van Schrijver, waarvan tegelijkertijd een tweede druk uitkwam, is groot. En dit onderscheid ligt niet alleen hierin, dat de roman van Schrijver ons Hollandsche toestanden uitbeeldt, en Wormser ons binnenleidt in het Javaansche daleven, maar het openbaart zich voornamelijk in het karakter van beide werken. Ik ontken niet, dat Wormser's roman litteraire waarde heeft, want de natuur- en karakterteekening is niet-onverdienstelijk en dikwerf treffend, maar tot de hoogte van „De Lichte Last“ raakt het niet, en ... het praedicaat christelijk mist het ten eenemale. Daarmee beweer ik niet, dat het boek anti- of onchristelijk is, want het toont tegen de afpersingen der Chinezen en komt moedig op voor de rechten der inlanders, doch het positief-Christelijke zoekt ge in dezen Javaanschen roman tevergeefs. In dessa Katjept schijnt het Evangelie geheel onbekend te zijn, en de zending is tot deze streek schijnbaar niet doorgedrongen. Daarom eindigt deze roman ook zoo ontzaglijk troosteloos, en het is ieder Christelijk lezer een raadsel, hoe het laatste hoofdstuk den titel: „de verlossing“ kan dragen. De kreet van den stervenden Javaan „Pengapoenten“ — d.i. „schenk mij vergiffenis“, is toch zeker geen tollenaarsbede. De uitgever vergelijkt dit werk met Multatuli, Max Havelaar, maar houdt hij in dit vergelijk wel koers?

K. D.

Edward Peeters, „De opvoeding van den Opvoeder“. Opvoedkundige Bibliotheek no. 1. Brussel.

Boekhandel Libertas — J. Ploegsma, Zeist.

Een pleidooi voor een betere onderlegging van den aanstaanden onderwijzer, meer roeping, meer voorbereidend onderwijs, dieper en „levende“ studie aan de Normaal- en Kweekscholen, praktische zielleer, meer zelfwerkzaamheid van den opvoeder. Veel nieuws zeker niet.

Allerwege wordt in ons land, ook in Christelijke kringen, geroepen om betere en doelmatiger onderlegging van den opvoeder. Minder onnut examenwerk. En toch, er verandert principieel niets! Elk aanstaand onderwijzer moet opnieuw beginnen met alle rommel uit het hoofd te leeren, waarvan hij vooruit weet, dat het slechts dient om voor een examen te slagen en om daarna zoo spoedig mogelijk te worden vergeten. En elk onderwijzer weet, dat hij na zijn examen door eigen studie moet verwerven, wat hij niet leerde en wat hij voor zijn schoone taak zoo hoog nodig heeft.

En waarom verandert er niets? Het ligt niet aan de onderwijzers, zeker niet aan onze Christelijke onderwijskrachten, die hunkeren naar werkelijke kennis, naar levendekende ontwikkeling, naar verdieping en fijne beschaving.

Daarom moge ook de oppervlakkig geschreven brochure van E. Peeters, evenals elke poging tot verbetering, toejuiching verdienen.

Of echter op deze wijze in afzienbaren tijd iets te bereiken zal zijn?

F. J. J. B.

„Als Moeders Zondigen“. Roman uit den tegenwoordigen tijd door E. von Maltzahn. J. M. Bredé's Boekh. en Uitg. Mij., Rotterdam. (Zonder jaartal.)

Toen ik jaren geleden — het was nog vóór den oorlog — mij in Duitsland in een der meest positieve Christelijke kringen bevond, hoorde ik over een boek van Von Maltzahn spreken als over een evenement (een gebeurtenis van buitengewoon gewicht).

Ik kon mij dit niet zoo dadelijk verklaren.

Ik had meestal Von Maltzahn erg matigjes gevonden en soms bleef zij voor mij nog beneden die schatting.

Iets superieurs had ik in haar werk nimmer kunnen ontdekken.

Den lof, waarmee men daar over haar zich uitlet, schreef ik toe aan de armoede aan romans van zuiver christelijke kunst in Duitsland — een armoede m.i. daar nog groter dan ten onzent — en aan de levensgeschiedenis van de schrijfster.

Maar het boek, dat thans ter recensie voor mij ligt, geeft mij een nieuwen kijk op haar werk.

Zij voelt zoo door en door Duitsch.

Een vreemdfeeling merkt dat niet zoo spoedig.

Doch dit boek opent vanzelf zijn oog.

Von Maltzahn is met ontferming bewogen over haar volk. Zij ziet, wanneer er geen kentering komt, het te gronde gaan. En dat niet door de miljarden, die het als oorlogsschuld zal hebben te betalen. Maar door zedelijke gevaren als alcoholisme en geslachtsziekten. Om die te bestrijden wil zij de Duitse vrouw mobiliseeren. Zij vindt die vrouw daartoe vooral nog veelzins onwillig, laksch, dom. Evenwel hoopt zij met haar pen ontroering te wekken.